

OPENBAAR BESLUIT

Ons kenmerk: 104414_3/14; 104415_2/14

Onderwerp: Besluit op de bezwaren tegen de tarievenbesluiten GTS 2013 transport, balancering en tegen de tarievenbesluiten GTS 2013 kwaliteitsconversie

Datum: 6 augustus 2014

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt op de bezwaren van Gasunie Transport Services B.V. tegen de besluiten van 14 december 2012 tot vaststelling van de tarieven die zij in rekening mag brengen ter uitvoering van de taak transport, de taak balancering (besluit met kenmerk: 104186/32) en de taak kwaliteitsconversie (besluit met kenmerk: 104186/33) voor het jaar 2013.

I. Verloop van de procedure

1. Bij besluit van 14 december 2012 heeft de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, als rechtsvoorganger van de Autoriteit Consument en Markt (hierna beide: ACM)¹ ingevolge artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet de tarieven vastgesteld voor de netbeheerder van het landelijk gastransportnet Gasunie Transport Services B.V. (hierna: GTS) voor het uitvoeren van de taak transport en de taak balancering voor het jaar 2013.
2. Eveneens bij besluit van 14 december 2012 heeft ACM ingevolge artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet de tarieven vastgesteld voor GTS voor het uitvoeren van de taak kwaliteitsconversie voor het jaar 2013.
3. Kortheidshalve spreekt ACM hierna van 'de tarievenbesluiten 2013' indien beide besluiten worden bedoeld.
4. Tegen de tarievenbesluiten 2013 is door GTS op 24 januari 2013 één bezwaarschrift ingediend. Op 20 maart 2013 heeft GTS aanvullende gronden van bezwaar ingediend.

¹ Op 1 april 2013 is de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt in werking getreden (Stb. 2013, 102). Vanaf die datum is de Autoriteit Consument en Markt (ACM) de rechtsopvolger van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa), de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (OPTA) en de Consumentenautoriteit (CA). Sindsdien oefent ACM de bevoegdheden uit van deze drie rechtsvoorgangers. Deze beslissing op bezwaar wordt dan ook door ACM genomen.

OPENBAAR BESLUIT

5. Op 10 december 2013 heeft een hoorzitting plaatsgevonden, waarbij GTS aanwezig was. Van deze hoorzitting is een verslag gemaakt dat op 17 januari 2014 aan GTS is toegezonden.
6. Voorts heeft ACM op 16 januari 2014 een afschrift van een rapport van Jacobs Consultancy (hierna: Jacobs) van 19 december 2013 aan GTS toegezonden.² GTS heeft op 11 februari 2014 op dit rapport gereageerd.
7. In het onderhavige besluit behandelt ACM zowel de bezwaren gericht tegen het besluit tot vaststelling van de tarieven ter uitvoering van de taak transport en de taak balancerings (besluit met kenmerk: 104186/32) als de bezwaren gericht tegen het besluit tot vaststelling van de tarieven ter uitvoering van de taak kwaliteitsconversie (besluit met kenmerk: 104186/33).

2/13

II. Wettelijk kader

8. Ingevolge artikel 82, derde lid, van de Gaswet zendt GTS jaarlijks voor 1 september aan ACM een voorstel voor de tarieven voor uitvoering van de taken genoemd in de artikelen 10 en 10a van de Gaswet. Daarbij neemt GTS de tariefstructuren, vastgesteld op grond van artikel 12f of 12g, en de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 39e, 39f, derde lid, of 54a, derde lid van de Gaswet - voor zover deze kosten doelmatig zijn -, in acht.
9. Ingevolge artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet stelt ACM jaarlijks de tarieven vast die kunnen verschillen voor de onderscheiden tariefdragers.
10. Ingevolge artikel 82, achtste lid, van de Gaswet zijn artikel 81c, tweede en vijfde lid, van overeenkomstige toepassing.
11. Ingevolge artikel 81c, tweede lid, van de Gaswet kan ACM de tarieven die zullen gelden in het jaar t corrigeren, indien de tarieven die golden in het jaar of de jaren voorafgaand aan het jaar t:
 - a. bij rechterlijke uitspraak of met toepassing van artikel 6:19 of 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht zijn gewijzigd;
 - b. zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en ACM, indien zij de beschikking had over juiste of volledige gegevens, tarieven zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijke mate zouden afwijken van de vastgestelde tarieven;

² 'Evaluatie projectbegeleidingskosten', Jacobs Consultancy, 19 december 2013

OPENBAAR BESLUIT

- c. zijn vastgesteld met gebruikmaking van geschatte gegevens en de feitelijk gegevens daarvan afwijken;
- d. zijn vastgesteld met gebruikmaking van gegevens omtrent kosten voor bepaalde diensten, terwijl netbeheerders die diensten in het jaar t of een gedeelte van jaar t niet hebben geleverd of voor die diensten geen of minder kosten hebben gemaakt.

III. Bezwaargronden en overwegingen

12. GTS heeft tegen de tarievenbesluiten de volgende bezwaargronden ingediend:
- In de berekening van de bouwrente in de tarievenvoorstellen voor 2012 en 2013 heeft GTS de vastgestelde *reële* WACC gebruikt in plaats van de *nominale* WACC. GTS wil dit graag gecorrigeerd zien, omdat het gebruik van de *reële* WACC volgens GTS in strijd is met de voor die jaren geldende methodebesluiten;
 - In de tarieven voor 2012 en 2013 moet een bedrag van circa EUR 394 miljoen worden verrekend, als gevolg van een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBb). Door volumegroei is echter een hoger bedrag verrekend. GTS is van mening dat ACM dit moet corrigeren;
 - Ten aanzien van de tarieven voor kwaliteitsconversie heeft ACM de uitbreidingsinvestering Heiligerlee op doelmatigheid getoetst. Ten onrechte heeft ACM een correctie toegepast op het bedrag van de investering;
 - In het tarievenvoorstel van GTS dat destijds heeft geleid tot het tarievenbesluit voor de transport- en balanceringsstaak voor 2012 heeft een fout gezeten. Het gaat om een kennelijke verschrijving in de kosten voor nieuwe producten en diensten. GTS meent dat dit gecorrigeerd moet worden in tarievenbesluit voor 2013;
 - De vergoeding voor gemiste rente (heffingsrente) die verwerkt is in het tarievenbesluit voor 2012 is deels gebaseerd op schattingen. Inmiddels is bekend dat de werkelijke heffingsrente lager is uitgevallen. ACM had het verschil moeten corrigeren in het tarievenbesluit voor 2013;
 - In de tarievenbesluiten 2013 zijn ten onrechte gegevens openbaar gemaakt die vertrouwelijk zijn.

III.a. De bouwrente

Bezwaar

13. GTS stelt dat in de tarievenbesluiten 2013 een verkeerde berekening van de bouwrente is gehanteerd. De bouwrente, die als onderdeel van de investeringsuitgave is geactiveerd in de tarievenvoorstellen 2012 en 2013, is volgens GTS berekend op basis van onjuiste gegevens. In

OPENBAAR BESLUIT

plaats van de nominale WACC heeft GTS bij de berekening van de bouwrente gebruik gemaakt van de vastgestelde reële WACC voor de periode 2010-2013. Hierdoor zijn de tarieven in 2013 lager uitgevallen dan waar GTS recht op had. GTS heeft ACM verzocht deze evidente fout te herstellen en het verschil alsnog te vergoeden.

Overweging

14. Ten aanzien van dit bezwaar overweegt ACM het volgende.
15. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat de tarievenbesluiten 2013 inderdaad zijn gebaseerd op een tarievenvoorstel waarin onjuiste gegevens zijn weergegeven bij de berekening van de bouwrente. Het bezwaar is derhalve op dit punt gegrond.
16. Op grond van artikel 82, achtste lid en artikel 81c, tweede lid, van de Gaswet - in onderlinge samenhang gelezen – kan de gebleken onjuistheid gecorrigeerd worden. Daartoe heeft ACM reeds in het tarievenbesluit 2014 vastgesteld dat GTS inderdaad is uitgegaan van onjuiste gegevens bij het berekenen van de bouwrente.³ ACM heeft daarom een incidentele correctie opgenomen in het tarievenbesluit 2014. Daardoor zijn alsnog de kosten vergoed waarop GTS in dit verband recht had. ACM verwijst naar de randnummers 140 t/m 145 van voornoemd tarievenbesluit 2014.

III.b. Verrekening verleden

Bezwaar

17. In de Methodebesluiten voor GTS voor de periodes 2006-2009 en 2010-2013⁴ (hierna: de methodebesluiten) heeft ACM bepaald dat in de tarievenbesluiten voor 2012 en 2013 een verrekening zal plaatsvinden van in het verleden gehanteerde tarieven die te hoog zijn gebleken. Deze verrekening – een tariefverlaging – betreft een correctie op basis van artikel 81c, tweede lid, van de Gaswet. GTS maakt bezwaar tegen de wijze waarop deze verrekening is verwerkt in de tarievenbesluiten 2013.
18. Volgens GTS heeft de wijze van verrekenen geleid tot een hogere verrekening dan het te verrekenen bedrag dat in de methodebesluiten genoemd is. GTS heeft te maken gehad met een volumegroei. In 2012 en 2013 is meer volume afgezet dan waarmee in de

³ Besluit van 18 december 2013 met kenmerk: ACM/DE/2013/206720.

⁴ Besluiten van 11 oktober 2011 met kenmerk 103557/330, 103557/331, 103557/332, 103794/332, 103794/333 en 103794/334.

OPENBAAR BESLUIT

methodebesluiten rekening werd gehouden. Ook voor deze extra volumes gelden de - vanwege de verrekening - verlaagde tarieven, waardoor de totale verrekening hoger is uitgevallen dan het bedrag van EUR 394 miljoen dat in totaal in de methodebesluiten is genoemd.

19. GTS is van mening dat de correctie 'verrekening verleden' geen onderdeel uitmaakt van het systeem van volumerisico dat in de methodebesluiten wordt gebruikt. Met het hanteren van een volumerisico is volgens GTS beoogd dat zij haar gasnet zo efficiënt mogelijk benut en de extra inkomsten mag behouden. Het volumerisico kan volgens GTS niet zien op een periode in het verleden, omdat GTS daar nu geen invloed meer op kan uitoefenen.

Overweging

20. Bij uitspraak van 29 juni 2010 heeft het CBb het volgende overwogen:

“Voor zover verweerder en GTS stellen dat het alsnog reguleren van de jaren 2006-2008 geen zin heeft, omdat de vast te stellen doelmatigheidskortingen toch niet meer kunnen worden verrekend, deelt het College dit standpunt niet. Op zich is het juist dat de tarieven die in 2006-2008 in rekening zijn gebracht en betaald, als een gegeven moeten worden beschouwd. Dit laat echter onverlet dat het verschil tussen de in de jaren 2006-2008 gehanteerde tarieven en de tarieven die eigenlijk hadden moeten gelden op basis van een rechtmatige doelmatigheidskorting, kan worden verrekend met toekomstige tarieven. Anders dan verweerder en GTS is het College van oordeel dat er wel een wettelijke bevoegdheid bestaat om de in deze jaren gehanteerde tarieven na te calculeren. Artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet verklaart artikel 81c, tweede lid, van de Gaswet voor de tarieven van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet van overeenkomstige toepassing. Ingevolge artikel 81c, tweede lid, aanhef en onder b, van de Gaswet kan verweerder de tarieven die zullen gelden in het jaar t corrigeren, indien de tarieven die golden in het jaar of de jaren voorafgaand aan het jaar t zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en verweerder, indien hij de beschikking had over juiste en volledige gegevens, tarieven zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijke mate zouden afwijken van de vastgestelde tarieven. Deze bepaling kan ook hier worden toegepast, nu de tarieven voor de jaren 2006 zijn vastgesteld op grond van een onjuiste doelmatigheidskorting en de tarieven voor de jaren 2007 en 2008 zijn vastgesteld zonder hierbij een doelmatigheidskorting te betrekken.”⁵

21. In de methodebesluiten heeft ACM aangegeven dat het betreffende verschil, tussen de in de jaren 2006 tot en met 2011 gehanteerde tarieven en de tarieven die eigenlijk hadden moeten

⁵ CBb 29 juni 2010, ECLI:NL:CBB:2010:BM9470, r.o. 6.3.3

OPENBAAR BESLUIT

gelden op basis van de methodebesluiten, wordt verrekend in de tarievenbesluiten 2012 en 2013.⁶

22. Het verschil is berekend met inachtneming van volumina die op basis van schattingen zijn vastgesteld voorafgaand aan de reguleringsperiode. Dit in verband met het volumerisico dat in eerder geldende methodebesluiten bij GTS is neergelegd. De tarieven worden in dat geval vastgesteld aan de hand van geschatte rekenvolumina. Wijken de gerealiseerde volumina hiervan af, dan is dit voor rekening van GTS. Daarmee wordt de netbeheerder geprikkeld om het gastransportnet optimaal te benutten. Een correctie als gevolg van latere realisaties past niet in dit systeem, omdat dat de efficiëntieprikkel zou uithollen.
23. In de (nieuwe) methodebesluiten is het volumerisico wederom bij GTS neergelegd. Bij de berekening van het verschil – tussen de tarieven die in de jaren 2006 tot en met 2011 hebben gegolden en de tarieven die eigenlijk hadden moeten gelden – is dan ook gerekend met de volumina die destijds op basis van schatting zijn gehanteerd voor de betreffende reguleringsperiode. Afwijkingen van de geschatte volumes kunnen wederom niet tot correctie leiden. Het risico blijft bij GTS.
24. Uit de stukken en het verhandelde ter zitting blijkt dat GTS evenwel omstandigheden aanwezig acht om in dit geval van het hiervoor weergegeven systeem af te wijken. Enerzijds acht GTS het niet juist dat ACM wijst op het volumerisico, omdat het volumerisico gericht is op een efficiënte benutting van het gastransportnet in de toekomst. Anderzijds acht GTS het verschil tussen de beoogde verrekening en de gerealiseerde verrekening te groot om een correctie van de correctie achterwege te laten.
25. ACM ziet in beide omstandigheden geen reden om in dit geval af te wijken van de weergegeven systematiek.
26. Volumeschommelingen zorgen er altijd voor dat correctiebedragen niet exact worden gerealiseerd. Het later corrigeren daarvan zal wederom door volumeschommelingen niet het beoogde resultaat geven. Het corrigeren van reeds doorgevoerde correcties zou dan tot gevolg hebben dat correcties ieder jaar gecorrigeerd zouden moeten worden. Dit is, zoals door GTS ter zitting is bevestigd, onwenselijk.

6/13

⁶ Methodebesluit Transport GTS – periode 2006-2009, kenmerk 103557_1/330, paragraaf 8.3; en methodebesluit Transport GTS - periode 2010-2013, kenmerk 103794/332, paragraaf 8.4.

OPENBAAR BESLUIT

27. Voorts is het volumerisico in alle relevante, onherroepelijke methodebesluiten bij GTS neergelegd. GTS mocht erop vertrouwen dat afwijkingen in de volumes, hoe groot ook, ten bate of ten laste van GTS zouden komen. De efficiëntieprikkel is inderdaad toekomstgericht, maar dat is bij de verrekening niet meer relevant. Het volumerisico wordt bij de berekening betrokken om de voorheen geldende tarieven en de tarieven die hadden moeten gelden het best met elkaar te vergelijken.
28. Ten aanzien van de grootte van de afwijking markt ACM nog op dat niet alleen in de jaren 2012 en 2013 afwijkingen zijn vast te stellen. In de jaren 2006 tot en met 2011, waarin – naar achteraf is gebleken - te hoge tarieven hebben gegolden, heeft GTS meer volume afgezet dan de volumes die aan de destijds geldende methodebesluiten ten grondslag lagen. Naar het oordeel van ACM dienen de – door GTS gestelde - gedeerde inkomsten in samenhang met deze extra winsten uit de jaren 2006 tot en met 2011 te worden bekeken.
29. Bovendien neemt ACM in aanmerking dat de volumestijging in 2012 en 2013, ondanks de verrekening verleden, alsnog een gunstig effect heeft gehad voor GTS. Dit voordeel mag GTS behouden. Dat GTS meent dat zij niet voldoende voordeel heeft ondervonden, omdat de tarieven voor de extra verkochte volumes verlaagd waren als gevolg van de verrekening, maakt nog niet dat ACM gehouden is een correctie door te voeren.
30. ACM ziet op grond van het voorgaande geen reden om af te wijken van de bestaande wijze van corrigeren. De correctie is terecht gebaseerd op de vastgestelde volumes en dient niet aangepast te worden aan de hand van latere realisaties. Het bezwaar is op dit punt ongegrond.

III.c. Doelmatigheid uitbreidingsinvestering Heiligerlee

Bezwaar

31. ACM heeft in het kader van de vaststelling van de tarieven voor kwaliteitsconversie de uitbreidingsinvestering Heiligerlee getoetst op doelmatigheid. Op basis van een rapport van Jacobs heeft ACM geconcludeerd dat het door GTS gehanteerde opslagpercentage op de directe personeelskosten (voor gemaakte indirecte personeelskosten) niet doelmatig is en onvoldoende onderbouwd is. ACM heeft daarom het investeringsbedrag naar beneden bijgesteld. GTS betwist de conclusie van ACM dat het opslagpercentage niet doelmatig en onvoldoende onderbouwd is en voert daartoe het volgende aan.
32. In het bezwaarschrift heeft GTS de samenstelling en de hoogte van het uurtarief en de samenhang daarvan met het kostenallocatiemodel van GTS en Gasunie nader toegelicht. Kort samengevat wijst GTS kosten toe aan activiteiten die betrekking hebben op investeringen dan wel op operationele activiteiten. Binnen deze systematiek wordt een deel van de kosten

OPENBAAR BESLUIT

rechtstreeks aan een activiteit toegewezen en een deel via het schrijven van gewerkte uren. Dit kan directe of indirecte kosten betreffen. Met het lager vaststellen van het investeringsbedrag zou ACM de samenhang tussen het opslagpercentage voor indirecte kosten en de onderliggende kostenallocatiemethodiek miskennen. Als gevolg daarvan kan GTS naar eigen zeggen een deel van haar kosten niet terugverdienen via het systeem van uren schrijven.

Overweging

33. De doelmatigheidstoets wordt door ACM gebruikt om te bepalen welke kosten van een uitbreidingsinvestering doelmatig zijn gemaakt in de zin dat deze kosten een extra vergoeding voor GTS rechtvaardigen ten opzichte van de toegestane inkomsten zoals vastgesteld in de methodebesluiten 2011-2013. De doelmatige kosten van een uitbreidingsinvestering worden als opslag in de tarieven van GTS verwerkt. Aan het begin van een nieuwe reguleringsperiode wordt vervolgens het gehele investeringsbedrag gebruikt bij de vaststelling van de GAW.
34. De vraag die voorligt, is welke kosten van de investering in de uitbreidingsinvestering Heiligerlee redelijkerwijs een extra vergoeding vergen ten opzichte van de reguliere inkomsten die GTS ontvangt. ACM heeft voor deze vraag advies gevraagd aan Jacobs.
35. In haar rapport uit 2012 oordeelt Jacobs dat het opslagpercentage voor indirecte kosten niet doelmatig en onvoldoende onderbouwd is. Jacobs acht een lagere opslag voor indirecte kosten, uitgaande van een conservatieve bepaling, als gebruikelijk en doelmatig in de sector voor vergelijkbare werkzaamheden. ACM heeft het oordeel van Jacobs gevolgd. Voor de uitbreidingsinvestering Heiligerlee is een bedrag van € 136.153.173 opgenomen.
36. Gedurende de bezwaarprocedure heeft GTS nadere informatie verstrekt omtrent de wijze waarop het opslagpercentage voor indirecte kosten tot stand komt. Op basis van deze informatie heeft Jacobs in een aanvullend advies aan ACM geconcludeerd dat de indirecte kosten voldoende zijn onderbouwd. De vraag die vervolgens nog voorligt, is in hoeverre deze indirecte kosten doelmatig geacht mogen worden. Ook daarin heeft Jacobs geadviseerd.
37. In het aanvullend advies voor ACM komt Jacobs tot drie mogelijke methoden om om te gaan met de betreffende indirecte kosten. De eerste optie die Jacobs schetst (methode A) is het vergoeden van alle indirecte kosten, ongeacht de hoogte. De tweede optie (methode C) die wordt voorgesteld is het kwalificeren van alle indirecte kosten als ondoelmatig. Jacobs stelt tot slot een derde optie (methode B) voor, namelijk een tussenweg: indirecte kosten worden doelmatig geacht (en dus: vergoed) indien ze vallen binnen een bandbreedte van een marktconforme opslag. Jacobs kijkt voor een marktconforme hoogte van indirecte kosten naar de verrekentoeslag door detachingsbureaus omdat het bemannen van een project met

OPENBAAR BESLUIT

interne medewerkers vergelijkbaar is met het bemannen van een project met externe personen. Op basis van deze methode komt Jacobs tot een maximale opslag op de directe loonkosten van 61%.

38. GTS is verzocht te reageren op het aanvullende advies van Jacobs. In haar reactie op dit aanvullende advies geeft GTS aan dat methode B en C voorbij gaan aan het feit dat de kosten die GTS als opslag op de kosten hanteert kosten zijn die daadwerkelijk zijn gemaakt. Indien ACM daarom overgaat tot het vergoeden van minder dan de volledige indirecte kosten, verdient GTS haar kosten niet volledig terug.
39. Gelet op het voorgaande overweegt ACM het volgende. ACM acht het niet redelijk om geheel voorbij te gaan aan de indirecte kosten van GTS. ACM kan zich daarom niet vinden in methode C. Tegelijkertijd acht ACM het ook niet redelijk om alle indirecte kosten te vergoeden. De vraag die voorligt bij een doelmatigheidstoets voor een uitbreidingsinvestering waarvoor tussentijdse vergoeding is gevraagd, is in hoeverre er extra kosten zijn voor een investering die een tussentijdse vergoeding rechtvaardigen. ACM acht tussentijdse vergoeding slechts gerechtvaardigd voor die indirecte kosten die ook kunnen worden geacht noodzakelijk te zijn voor de investering in kwestie en derhalve de doelmatigheidstoets kunnen doorstaan. Daarom kiest ACM niet voor methode A. Het voorstel van Jacobs, om te kiezen voor een tussenweg, wordt door ACM overgenomen.
40. De maximale indirecte kosten die Jacobs adviseert toe te rekenen aan de investering Heiligerlee zijn lager dan de indirecte kosten die GTS aan deze investering heeft toegerekend. Dit betekent dat GTS niet alle kosten van de investering in Heiligerlee via die investering als opslag op de tarieven kan terugverdienen. ACM acht dit gerechtvaardigd aangezien de opslag op de tarieven voor uitbreidingsinvesteringen de *extra* kosten als gevolg van een investering beoogt te vergoeden tijdens de reguleringsperiode. Bij de indirecte kosten gaat het om reguliere operationele kosten die GTS *toerekent* aan een investering. ACM oordeelt daarom dat het niet redelijk zou zijn om meer dan de door Jacobs maximaal toelaatbaar geachte indirecte kosten te vergoeden als opslag op de tarieven.
41. Jacobs geeft een bandbreedte weer voor de marktconforme opslag op directe kosten tussen 26% en 61%. Omdat de opslag inmiddels voldoende onderbouwd is, maar hoger dan de door Jacobs maximaal toelaatbaar geachte indirecte kosten, kiest ACM voor de bovenkant, 61%, van de bandbreedte als toelaatbare opslag op de directe kosten. Dit betekent dat voor de uitbreidingsinvestering Heiligerlee een bedrag van € 138.355.570 opgenomen had moeten worden.

OPENBAAR BESLUIT

42. Het voorgaande heeft tot gevolg dat de opslag als gevolg van de uitbreidingsinvestering Heiligerlee moet worden aangepast. Het tariefffect zal op grond van artikel 82, achtste lid, en artikel 81c, tweede lid, van de Gaswet worden verrekend in een toekomstig tarief.

III.d. Kosten voor nieuwe producten en diensten

43. Bij de voorbereiding van een eerder tarievenbesluit, van 2012, heeft GTS een fout gemaakt bij het opgeven van de kosten van nieuwe producten en diensten. GTS heeft per abuis een bedrag van EUR 91,- opgegeven in plaats van EUR 94.000,-. Volgens GTS had ACM deze verschrijving in de bestreden besluiten moeten corrigeren.
44. ACM overweegt ten aanzien van deze bezwaargrond het volgende.
45. ACM heeft op grond van art. 81c, tweede lid, van de Gaswet een bevoegdheid om tarieven te corrigeren indien die zijn vastgesteld met gebruikmaking van onjuiste gegevens. Deze bevoegdheid komt ACM echter alleen toe indien gebruikmaking van de juiste gegevens geleid zou hebben tot tarieven die in aanmerkelijke mate zouden afwijken van de vastgestelde tarieven. Voornoemd artikel verplicht ACM dus niet om een correctie op te nemen voor elk achteraf geconstateerd gebruik van onjuiste gegevens.
46. Gezien de omvang van de kosten van nieuwe producten en diensten (EUR 94.000,-) ten opzichte van de totale kosten van GTS, zullen tarieven die zijn vastgesteld op grond van de juiste gegevens nauwelijks afwijken van de in het tarievenbesluit 2012 vastgestelde tarieven. De ondergrens die art. 81c, tweede lid van de Gaswet voorschrijft, een aanmerkelijke mate van afwijking van de vastgestelde tarieven, wordt dan ook niet gehaald. ACM zal de tarieven op dit punt dan ook niet corrigeren.

III.e. Heffingsrente

47. Bij de bepaling van heffingsrente, te gebruiken bij nacalculaties, maakt ACM onder andere gebruik van schattingen. De werkelijke heffingsrente voor 2012 is lager gebleken dan vooraf door ACM was berekend. GTS is daarom van oordeel dat dit effect gecorrigeerd moet worden, voornamelijk omdat het effect op de verrekening verleden groot is.
48. Ten aanzien van dit bezwaar overweegt ACM het volgende.
49. ACM houdt bij alle correcties van tarieven van energienetbeheerders (ook van de regionale

OPENBAAR BESLUIT

netbeheerders en TenneT) rekening met betaalde of misgelopen rentes. Bij de vaststelling van deze heffingsrente wordt onder andere gebruik gemaakt van schattingen. De werkelijk gerealiseerde rente wijkt hier vaak licht van af.

50. ACM past geen correctie toe op de reeds doorgevoerde correctie als gevolg van de later gebleken afwijking tussen de geschatte en gerealiseerde rente, voornamelijk omdat het om relatief kleine bedragen gaat en omdat te verwachten is dat de afwijkingen op de lange termijn symmetrisch zijn. Bovendien zijn volumeschommelingen er debet aan dat een doorgevoerde correctie nimmer exact gerealiseerd wordt (zoals eerder in randnummer 26 is uiteengezet). Dus ook zonder verschil tussen de geschatte en gerealiseerde rente zal het te corrigeren bedrag niet exact wordt terugverdiend of -gegeven.
51. GTS merkt in bezwaar op dat de hoogte van het betreffende bedrag voor ACM reden had moeten zijn om de vaste gedragslijn te doorbreken. ACM kan zich daarin niet vinden. Het bedrag is weliswaar hoger dan gewoonlijk, maar is naar het oordeel van ACM niet dusdanig hoog dat het reden geeft om de vaste gedragslijn rond het gebruik van heffingsrentes te doorbreken. Het bezwaar is op dit punt ongegrond.

III.f. Openbaarheid van gegevens afnemers

52. ACM heeft in de bestreden besluiten gegevens van afnemers van GTS openbaar gemaakt. Deze gegevens hadden volgens GTS als vertrouwelijk aangemerkt moeten worden op grond van de Wet openbaarheid van bestuur. Ter zitting heeft GTS verduidelijkt dat het bezwaar op dit punt niet gericht is op een beoordeling van de vertrouwelijkheid van de betreffende gegevens, maar gericht is op de procedure die ACM bij publicatie van een tarievenbesluit hanteert. GTS wil voorafgaand aan de publicatie van besluiten in de gelegenheid gesteld worden aan te geven wat volgens haar als vertrouwelijk aangemerkt moet worden en om rechtsmiddelen aan te wenden in geval ACM en GTS daarover van mening (blijven) verschillen. Op die manier kan voorkomen worden dat GTS voor een voldongen feit wordt gesteld.
53. Ten aanzien van dit bezwaar overweegt ACM het volgende.
54. ACM onderschrijft het standpunt van GTS dat zij in de gelegenheid gesteld moet worden om aan te geven welke gegevens volgens haar als vertrouwelijk aangemerkt moeten worden en desgewenst rechtsmiddelen moet kunnen aanwenden voordat ACM overgaat tot publicatie. De beoordeling van de rechtmatigheid van de publicatie van de betreffende gegevens in het bestreden besluit kan, zoals door GTS tijdens de hoorzitting heeft aangegeven, achterwege blijven.

OPENBAAR BESLUIT

IV. Conclusie

55. Gelet op het voorgaande is ACM van oordeel dat het bezwaar gedeeltelijk gegrond is. Voor de wijze waarop de bouwrente is verwerkt in de tarieven is in de tarieven voor 2014 reeds een correctie toegepast. Ten aanzien van de kosten voor de uitbereidingsinvestering Heiligerlee zal de correctie in een ander, toekomstig tariefbesluit worden doorgevoerd.

OPENBAAR BESLUIT

V. Besluit

57. De Autoriteit Consument en Markt:

- I. verklaart het bezwaar van Gasunie Transport Services B.V. gedeeltelijk gegrond;
- II. past de wijze waarop de bouwrente in de tarieven is verwerkt aan en voert het materiële effect daarvan door in een correctie op de tarieven voor 2014;
- III. past de hoogte van de te verrekenen kosten van de uitbereidingsinvestering Heiligerlee aan in die zin dat het investeringsbedrag wordt gewijzigd in €138.355.570 en voert het materiële effect daarvan door in een ander, toekomstig tarievenbesluit;
- IV. laat de besluiten voor het overige in stand.

Den Haag, 6 augustus 2014

De Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

W.g.
mr. M.T.P.J. van Oers
Directeur Directie Juridische Zaken

13/13

Tegen dit besluit kan degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na bekendmaking daarvan beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, postbus 20021, 2500 EA te 's-Gravenhage.